

Budowa Ptasiej Wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim

Paweł Hutyra
Robert Sołtysik

Sztuczna wyspa ma na celu ochronę rybitwy rzecznej i umożliwienie jej lęgu.

W wrześniu 2020 r. w obrębie Zbiornika Goczałkowickiego firma SOLEY sp. z o.o. rozpoczęła budowę Ptasiej Wyspy. Realizowana w systemie „zaprojektuj i wybuduj” inwestycja jest pierwszym z planowanych tego typu obiektów, mających powstać w ramach projektu „LIFE16 NAT/PL/000766 Ochrona siedlisk ptaków wodno-błotnych w Dolinie Górnej Wisły” (LIFE.VISTULA.PL), realizowanego przez RDOŚ w Katowicach. Budowana sztuczna wyspa ma na celu ochronę bytującej w tym rejonie rybitwy rzecznej i umożliwienie jej lęgu niezależnie od poziomu piętrzenia wody w zbiorniku. Powstające co roku naturalne wyspy w rejonie ujścia Wisły są zalewane po letnich opadach deszczu, co stanowi zagrożenie dla kilkuset par tego gatunku. Efektem prac projektowych jest budowa na planie koła o średnicy ok. 64 m, złożona z dwóch podstawowych elementów. Pierwszym z nich jest wyspa centralna o średnicy ok. 24 m i rzędnej korony odpowiadającej maksymalnemu poziomowi piętrzenia wody w Zbiorniku Goczałkowickim. Drugi to okalające ją wypłylenie, sięgające do rzędnej roboczego poziomu piętrzenia. Wyspę centralną stanowi walec ziemny wyniesiony 3 m powyżej dna zbiornika, obudowany ścianą wykonaną z grodzic winylowych GW-610, pogrążanych przy użyciu wibromłota zamontowanego na koparce z platformy pływającej. Grodzice zabarwione w masie na kolor zielony, w połączeniu z nasadzeniem trzciny sprawiają, że obiekt wkomponuje się w otoczenie. W celu zachowania precyzji

prowadzonych prac, stworzono unoszący się na wodzie szablon rurowy, mający możliwość obrotu wokół punktu centralnego wyspy. Dzięki niemu wykonano ścianę w kształcie idealnego okręgu. Z uwagi na parcie gruntu na wewnętrzną powierzchnię grodzic, poniżej górnej krawędzi obudowy wyspy zaprojektowane zostało stężenie ścian w postaci 41 promienistych ściągnięć. Zostały one wykonane z prętów gwintowanych TITAN SPANTEC. Całość konstrukcji wzorowano na budowie koła rowerowego z piastą pośrodku i szprychami. Założono, że trwałość konstrukcji wyniesie ponad 50 lat, dlatego wszystkie elementy stalowe zostały podwójnie zabezpieczone antykorozyjnie (cynkowanie i malowanie proszkowe) lub wykonane ze stali nierdzewnej. Korpus wyspy centralnej stanowi grunt pozyskany z refulowania dna zbiornika w pobliżu inwestycji, gdzie występują наносы rzeczne.

Przed rozpoczęciem prac pamiętano również o przeszukaniu dna pod kątem występowania w nim organizmów żywych. Stwierdzono obecność małż. Każdorazowo przed refulowaniem są one odławiane przez nurków na wyznaczonym wcześniej obszarze i przenoszone poza rejon prowadzonych prac.

Na tym etapie budowy wykorzystano pogłębiar-

kę Watermaster, wyposażoną w pompę refulująca dużej wydajności. Wypłylenie wokół części centralnej jest realizowane w analogiczny sposób jak korpus wyspy i powstaje z tego samego materiału. Projekt przewiduje wykonanie na tym obszarze nasadzeń roślinności szuwarowej, m.in. manna mielec, a także punktowego narzutu kamiennego, wspomagającego rozwój i asekurację piskląt. Ponieważ plaże żwirowe i piaszkowe są naturalnym środowiskiem gniazdowania rybitwy rzecznej, nawierzchnia wyspy zostanie wykonana z warstwy żwiru płukanego frakcji 8/16 mm o miąższości 30 cm, ułożonego na membranie HDPE, co oprócz zapewnienia funkcji separacyjnej pomiędzy nawierzchnią a korpusem gruntowym, zapobiegnie ukorzenianiu się roślinności. Zakończenie prac przy budowie wyspy planowane jest na grudzień 2020 r. Wiosną 2021 r. rybitwy będą mogły odbywać lęg w przyjaznych i bezpiecznych warunkach. Projekt finansowany jest z funduszu LIFE przez Unię Europejską i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Budowę wyspy dodatkowo współfinansuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. ◀

soley

Soley sp. z o.o.

ul. Przemysłowa 33, 32-083 Balice
www.soley.pl